

שירביט חברה לביטוח בע"מ
דוח יחס כושר פירעון כלכלי
ליום 31 בדצמבר, 2018

שירביט חברה לביטוח בע"מ

דוח יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר, 2018

תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	
2	דוח מיוחד של רואי החשבון המבקר
3-4	רקע ודרישות הגילוי
5	הגדרות
6	מתודולוגיית החישוב
6-7	הערות והבהרות
8	יחס כושר פירעון וסף ההון
9	מאזן כלכלי
10-11	מידע אודות מאזן כלכלי
12	הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח
13-14	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
15	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
16	סף הון (MCR)

לכבוד
הדירקטוריון של
שירביט חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2018

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2018 (להלן - "המידע"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2017-1-20, על תיקוניו. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מיום 3 בדצמבר, 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמדיע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד - הערות והבהרות בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הוודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
14 ביולי, 2019

(א) רקע ודרישות גילוי

1. משטרי ההון החלים על החברה ליום 31 במרס, 2019

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - חוזר סולבנסי), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - תקנות ההון).

בחודש מרס 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן - חוזר דרישות הון משטר קודם) המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי.

לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות ההון משטר קודם וחוזר סולבנסי.

החברה קבלה בחודש יולי 2019 את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר, 2018. בגין חישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר, 2018 נערכה ביקורת של רואה החשבון המבקר בהתאם להוראות הממונה.

הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 בדיקה של מידע כספי עתידי.

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 9-1-2017, "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות בחוזר ביטוח 20-1-2017, "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". חוזר זה על הבהרותיו ותיקוניו יכונה להלן "חוזר הגילוי".

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, מבוססות על הוראות הנדבך הראשון של דירקטיבה המכונה Solvency II (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2017 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון. נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA). נדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני, 2017 על נתוני 31 בדצמבר, 2016.

הנדבך הראשון קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

(א) רקע ודרישות גילוי (המשך)2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגובה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר, 2024 (להלן - תקופת הפריסה) יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות על ידי המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות, הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד ליום 15 ביולי, 2019 ובגין נתוני 30 ביוני, 2019 יפורסם עד ליום 31 בדצמבר, 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

(ב) הגדרות

צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.	-	אומדן מיטבי (Best Estimate)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי (טווח קצר).	-	ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לפני תוספת של סיכון תפעולי והתאמה בגין מסים נדחים.	-	דרישת הון בסיסית (BSCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון.	-	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.	-	הון עצמי מוכר
הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבינד שחוזר לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.	-	הון רובד 1 בסיסי
שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.	-	הון רובד 1 נוסף
מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.	-	הון רובד 2
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. חישוב השפעת הפיזור נעשה באמצעות נוסחה סטטיסטית.	-	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.	-	יחס כושר פירעון
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.	-	התאמת תרחיש מניות
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.	-	מאזן כלכלי
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.	-	מרווח סיכון (RM)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.	-	סף הון מינימלי (MCR)
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה ליניארית מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.	-	תקופת פריסה
רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	-	מתאם תנודתיות (VA)
המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.	-	מבוקר

ג) מתודולוגיית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו. להלן עיקרי ההוראות:

1. מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד.

2. ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכונים ביטוח כללי, סיכונים ביטוח בריאות קצר טווח, סיכונים שוק וסיכונים צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי. יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ד) הערות והבהרות**1. כללי**

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע הוא אותו המידע ששימש בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2018. לא הובא בחשבון מידע אשר פורסם לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2018.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

(ד) הערות והבהרות (המשך)**2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות**

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ובהוראות רגולטוריות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1.1.4, 2.2.1.5, 3.1.4, 3.4.3, 4.1 בתיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2018 וכן סעיף 1.6 בדוח הדירקטוריון ליום 31 במרס, 2019.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה להתחייבויות התלויות המתוארות בבאור 27 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנת 2018, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית, על יחס כושר הפירעון.

נספח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר
אלפי ש"ח	
270,996	305,175
245,901	213,515
25,095	91,660
110%	143%
100%	100%
25,095	91,660
270,996	305,175
153,999	145,795
116,997	159,380

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו סעיף 3

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראו סעיף 5

עודף

יחס כושר פירעון (באחוזים)

יעד הדירקטוריון

עודף הון ביחס ליעד הדירקטוריון

עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו סעיף 3

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראו סעיף 5

עודף

ב. סף הון (MCR)

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר
אלפי ש"ח	
69,299	65,608
232,927	267,651

סף הון (MCR) - ראו סעיף 6.א

הון עצמי לעניין סף הון (MCR) - ראו סעיף 6.ב

נספח 2 - מאזן כלכלי

א. מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר, 2017		ליום 31 בדצמבר, 2018			
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר	מבוקר	מבוקר		
אלפי ש"ח					
					<u>נכסים</u>
-	5,761	-	6,458	(2)	נכסים בלתי מוחשיים
-	37,273	-	36,901	(3)	הוצאות רכישה נדחות
35,248	35,248	37,647	37,647		רכוש קבוע
912	912	948	948	(4)	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
69,402	69,402	78,255	78,255		נדל"ן להשקעה - אחר
224,887	257,110	304,947	337,099		נכסי ביטוח משנה
14,629	14,629	12,638	12,638		חייבים ויתרות חובה
640,864	634,772	642,184	640,407	(5)	השקעות פיננסיות אחרות:
128,965	123,141	176,148	172,479	(6)	נכסי חוב סחירים
42,395	42,395	6,993	6,993		נכסי חוב שאינם סחירים
68,521	68,521	60,993	60,993		מניות
880,745	868,829	886,318	880,872		אחרות
40,225	40,225	19,667	19,667		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
94,643	94,643	91,155	91,155		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>1,360,691</u>	<u>1,424,032</u>	<u>1,431,575</u>	<u>1,501,640</u>		נכסים אחרים
					סך כל הנכסים
					<u>הון</u>
226,837	209,622	255,682	231,236		הון רוברד 1 בסיסי
226,837	209,622	255,682	231,236		סך כל ההון
					<u>התחייבויות</u>
844,701	959,366	849,468	972,036	(1)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה (ראו סעיף ב')
35,710	-	28,996	-	(1)	מרווח סיכון (RM)
18,654	9,711	22,737	10,037	(8)	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
169,841	182,083	212,436	226,476	(7),(9)	זכאים ויתרות זכות
52,349	50,651	50,645	50,244	(10)	התחייבויות פיננסיות
12,599	12,599	11,611	11,611		התחייבויות בשל הטבות לעובדים
<u>1,133,854</u>	<u>1,214,410</u>	<u>1,175,893</u>	<u>1,270,404</u>		סך כל ההתחייבויות
<u>1,360,691</u>	<u>1,424,032</u>	<u>1,431,575</u>	<u>1,501,640</u>		סך כל ההון וההתחייבויות

נספח 2 - מאזן כלכלי (המשך)א. מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות, על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון") ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע על ידי הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים. בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ- "עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1'ב' לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים בריבית חסרת סיכון בתוספת VA, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 25(ה) לדוחות השנתיים.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודל גובשו בעיקר על סמך ניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודל.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

- ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה.
- ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות, ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).
- עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

נספח 2 - מאזן כלכלי (המשך)א. מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)

נכסים והתחייבויות אחרים:

(2) נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.

(3) הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות רכישה נדחות בשווי אפס.

(4) השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים.

(5) נכסים המוחזקים לפדיון - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב סחירים המוחזקים לפדיון חושב לפי שווי שוק.

(6) נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

(7) התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד'(2)(ב) לעיל.
 (8) התחייבויות בגין מסים נדחים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן חשבונאות האמור.

(9) זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

(10) התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

נספח 2 - מאזן כלכלי (המשך)

ב. הרכב ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח

ליום 31 בדצמבר, 2018		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
מבוקר		
ש"ח	אלפי ש"ח	ברוטו
שייר	ביטוח משנה	
544,521	304,947	849,468
<u>544,521</u>	<u>304,947</u>	<u>849,468</u>

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
 חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
 סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר, 2017		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
ש"ח	אלפי ש"ח	ברוטו
שייר	ביטוח משנה	
619,814	224,887	844,701
<u>619,814</u>	<u>224,887</u>	<u>844,701</u>

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
 חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
 סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

3. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר, 2018			
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
306,327	306,327	50,645	255,682
(1,152)	(1,152)	-	(1,152)
<u>305,175</u>	<u>305,175</u>	<u>50,645</u>	<u>254,530</u>
הון עצמי			
ניכויים מהון רובד 1 (א)			
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ב)			
ליום 31 בדצמבר, 2017			
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
בלתי מבוקר ובלתי סקור			
אלפי ש"ח			
278,766	278,766	51,929	226,837
(7,770)	(7,770)	-	(7,770)
<u>270,996</u>	<u>270,996</u>	<u>51,929</u>	<u>219,067</u>
הון עצמי			
ניכויים מהון רובד 1 (א)			
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ב)			

(א) בהתאם להגדרת "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר סולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח (ליום 31 בדצמבר, 2017 בסך של 5 מיליון ש"ח).

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעוןהרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר
אלפי ש"ח	
<u>219,067</u>	<u>254,530</u>
<u>219,067</u>	<u>254,530</u>
<u>31,161</u>	<u>30,369</u>
<u>20,768</u>	<u>20,276</u>
<u>51,929</u>	<u>50,645</u>
<u>270,996</u>	<u>305,175</u>

הון רובד 1:

הון רובד 1 בסיסי

סך הון רובד 1

הון רובד 2:

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר	
<u>אלפי ש"ח</u>		
97,407	81,779	<u>הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)</u>
15,350	18,189	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
5,216	6,022	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
185,818	163,324	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT)
303,791	269,314	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
(64,577)	(58,546)	סה"כ
239,214	210,768	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
25,341	25,484	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
(18,654)	(22,737)	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
245,901	213,515	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
236,921	208,279	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
153,999	145,795	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה *

(* 70% ו- 65% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתאמת תרחיש מניות, לימים 31 בדצמבר, 2018 ו-2017, בהתאמה.

6. סף הון (MCR)

א. סף הון (MCR)

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר
אלפי ש"ח	
59,582	15,000
82,523	78,118
38,500	36,449
69,299	65,608
69,299	65,608

הון עצמי מזערי לקבלת רישיון מבטח
 סף הון לפי נוסחת MCR
 גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 סף הון (MCR)

ב. הון עצמי לעניין סף הון:

31 בדצמבר, 2018		
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
מבוקר		
אלפי ש"ח		
254,530	50,645	305,175
-	(37,523)	(37,523)
254,530	13,122	267,652

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*
 הון עצמי לעניין סף הון

31 בדצמבר, 2017		
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
אלפי ש"ח		
219,067	51,929	270,996
-	(38,069)	(38,069)
219,067	13,860	232,927

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*
 הון עצמי לעניין סף הון

(* בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" חוזר סולבנסטי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

אפי מור מנהל הסיכונים	שלומי נחום מנהל כללי	ראובן שרוני דירקטור, יו"ר הדירקטוריון לשיבה זו *	14 ביולי, 2019 תאריך

(* הוסמך על ידי הדירקטוריון לחתום על דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר, 2018, מאחר ויו"ר הדירקטוריון נאלץ להיעדר משיבת הדירקטוריון בשל נסיבות אישיות.